

ПОЈЕДИНАЧНИ ИЗВОДИ ИЗ СВИХ ПРОГРАМА УПРАВЉАЊА ЗАШТИЋЕНИМ ПОДРУЧЈИМА ЗА 2021. ГОД.

Законски основ за израду годишњих Програма управљања заштићеним подручјима лежи у Закону о заштити природе односно члану 54. који јасно прописује процедуру и временске оквире припреме наведених програма.

За све програме управљања за подручја којима управља предузеће претодно су исходовани услови заштите природе и који су уграђени у саме програме.

У наставку су дати кратки прегледи (изводи) из програма управљања за 2021. годину за заштићена подручја од националног интереса којима управља ЈП „Војводинашуме“.

Програм управљања СРП „Ковиљско-петроварадински рит“

СРП „Ковиљско-петроварадински рит“ је заштићен Уредбом Владе Републике Србије („Службени гласник РС“, бр.44/2011). Управљач је израдио План управљања за период 2012-2021. године и за исти прибавио сагласност ресорног Министарства, по претходно прибављеним мишљењима надлежних Министарстава (Сагласност бр.353-02-150/2013-02 од 09.08.2013.год.) и Програм управљања у складу са Законом о заштити природе („Службени гласник РС“ бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010 - испр. и 14/2016), члан 54.

За израду Програма управљања СРП „Ковиљско-петроварадински рит“ за 2021. годину, прибављено је Решење о условима заштите природе издато од Покрајинског завода за заштиту природе (Решење бр. 03-2335/2 од 05.10.2020. год).

Програм управљања СРП „Ковиљско-петроварадински рит“ за 2021. годину, урађен је у складу са Уредбом о заштити, Планом управљања и Решењем о условима заштите природе, а као приоритетне активности у циљу заштите и очувања екосистемских вредности предвиђа очување бара, мочвара, остатака влажних ливада у депресијама и галеријских плавних ритских шума на гредама као и стварање услова за компаративне делатности у резервату (туризам, боравак у природи, рекреација).

Све планиране активности овим програмом имаће позитиван ефекат и на део резервата који има статус Рамсарског подручја али и на део резервата који је обухваћен Еколошком мрежом. У том смислу овај програм у доброј мери може се разматрати као програмом управљања Рамсарским подручјем и Еколошком мрежом истовремено.

Програм управљања СРП „Обедска бара“

Програм управљања СРП ”Обедска бара” за 2021. годину употребљена је важећа планска документација:

- План управљања Специјалног резервата природе ”Обедска бара” 2021-2030., у поступку сагласности (очекује се издавање сагласности на предате Планове управљања);
- Уредба о заштити Специјалног резервата природе “Обедска бара“, „Сл.гласник РС“, бр. 56/94,81/08 од 05.09.2008);
- Закон о заштити природе („Сл.гласник РС“, бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010-ИСПР., 14/2016, 195/2018-др.закон);
- Услови заштите природе, број 03-2305/2 од 07. 10. 2020. год. Све активности предвиђене условима биће спроведене уколико се обезбеде потребна средства.

У складу са задацима и циљевима заштите природе, следеће активности:

- Управљање заштићеним подручјем према режимима заштите;
- Омогућити и помоћи научно-истраживачке, културне, васпитно-образовне и информативно пропагандне активности;

- Значај едукације запослених и примена нових принципа и метода рада ће у бити у фокусу планираних активности;
- Ревитализација и одржавање изворних екосистема и њихове мозаичности у циљу опстанка (повратка) ретких и угрожених биљних и животињских врста;
- Очување и унапређење мозаичности екосистема у резервату обезбеђују богатство биодиверзитета;
- Кроз активности коришћења обновљивих ресурса, примарно ће бити „мудро“ коришћење;
- Коришћење природних ресурса ће бити усклађено са њиховим природним прираштајем;
- Активности на заштити природе које су планиране спроводиће се у складу са уловима заштите природе, стања на терену и финансијских услова;
- Све активности и вредности резервата ће се презентовати (уколико то буде могуће) на сајмовима, стручним скуповима, конференцијама, електронским медијима, промо-материјалу, радионицама у школама и вртићима и сл.

Еколошка мрежа и Рамсарско подручје су обухваћени планом управљања у ком све планиране активности имају позитиван утицај на наведено подручје.

Програм управљања СРП „Горње Подунавље“

Основ за израду програма управљања за 2021. год. је десетогодишњи план управљања за Специјални резерват природе „Горње Подунавље“ за период 2021-2030. године који је достављен на давање сагласности Министарству 30.10.2020., Закон о заштити природе и Уредба о заштити Специјалног резервата природе "Горње Подунавље", Решење о условима заштите природе за план управљања број 03-2319/2 и Решење о условима заштите природе за програм управљања за 2021. годину број 03-2255/2.

Као главни циљеви за СРП „Горње Подунавље“ у 2021. год. се могу навести:

- Ревитализација станишта - ревитализација и унапређење влажних станишта одржавањем ревитализованих површина, санација и ревитализација влажних станишта кошењем влажних ливада;
- Одржавање ревитализованих екосистема – одржавање ливада и слатина кошењем;
- Картирање станишта ретких и угрожених биљних и животињских врста, истраживање просторног распореда, величина популација и примена мера заштите популација Борак (*Hippuris vulgaris*), Ребратица (*Hottonia palustris*), Језичасти љутић (*Ranunculus lingua*), Шарена перуника (*Iris variegata*), Лажна перуника (*Iris spuria*), Пурпурни каћунак (*Orchis purpurea*) и Вимењак (*Platanthera bifolia*), Орао белорепан (*Naliaeetus albicilla*), Црна рода (*Ciconia nigra*) и Дивља мачка (*Felis silvestris*);
- Инвентаризација биљних и животињских врста у склопу Natura 2000 истраживања;
- Праћење стања природних вредности и мониторинг кључних врста и њихових станишта – орао белорепан, црна рода, шумска сова, беловрата мухарица, дивља мачка, вимењак, пурпурна орхидеја, слепи мишеви;
- Активна заштита кључних врста и њихових станишта- примена зона заштите око гнезда строго заштићених врста, обезбеђивање функционисања хранилишта за птице грабљивице на локалитетима Бестремент и Широки рит;
- Обезбеђивање одрживог коришћења природних потенцијала – шумарство, ловство, риболов, туризам, рекреација;
- Сарадња у оквиру међународне мреже заштићених подручја Danubeparks, мреже заштићених подручја будућег резервата биосфере Мура-Драва-Дунав и развијање оптималне праксе у управљању оваквим специфичним заштићеним подручјем;

- Развој инфраструктуре за управљање посетиоцима – постављање 18 информативних табли и мобилијара за посетиоце;
- Образовни рад са школском популацијом – примена едукативних програма уколико прилике са пандемијом Covid19 дозволе;
- Презентација и популаризација природних вредности подручја.

Све планиране активности овим програмом имаће позитиван ефекат и на део резервата који има статус Рамсарског подручја али и на део резервата који је обухваћен Еколошком мрежом и резерватом биосфере „Бачко Подунавље“. У том смислу овај програм у доброј мери може се разматрати као програм управљања Рамсарским подручјем, еколошком мрежом и делом резервата биосфере „Бачко Подунавље“.

Програм управљања СРП „Делиблатска пешчара“

Програм управљања Специјалним резерватом природе „Делиблатска пешчара“ за 2021. годину израђен је на основу Закона о заштити природе („Сл. гласник РС“, бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010 - испр. и 14/2016), а у вези са Уредбом о заштити СРП "Делиблатска пешчара" („Сл. гласник РС“ бр. 3/02 и 81/08) и Плана управљања СРП "Делиблатска пешчара" за 2021-2030. годину (на који се очекује сагласност Министарства животне средине) и решења о условима заштите природе за Програм управљања Резерватом за 2021. годину, који је издао Покрајински завод за заштиту природе, (бр. 03-2276/2 од 29. 10. 2020. године).

Општи циљеви су пројектовани Планом управљања СРП „Делиблатска пешчара“ за 2021.-2030. годину, а њихово остварење ће се извршити планираним мерама и активностима наведеним у овом Програму управљања за 2021. годину.

Заштита угрожених врста и станишта, очување комплекса посебне заштите, унапређења подручја посебне заштите и одрживо коришћења шумских и водених ресурса реализоваће се у оквиру: научно-истраживачке, васпитно-образовне, културне и информативно-пропагандне делатности.

Међу најважнијим активностима које су планиране за 2021. годину могу се издвојити: изношење хране на хранилиште, кошење пашњака, конверзија жбунасте у травну вегетацију, израда новог мобилијара, одржавање планинарских стаза, истраживање лептира и др.

Све планиране активности овим програмом имаће позитиван ефекат и на део резервата који има статус Рамсарског подручја али и на део резервата који је обухваћен Еколошком мрежом. У том смислу овај програм у доброј мери може се разматрати као програм управљања Рамсарским подручјем и Еколошком мрежом истовремено.

Програм управљања СРП „Багремара“

СРП „Багремара“ је заштићен Уредбом Владе Републике Србије („Службени гласник РС“, бр.12/2007). Управљач је израдио План управљања за период 2011-2020. године и за исти прибавио сагласност ресорног Министарства, по претходно прибављеним мишљењима надлежних Министарстава (Сагласност бр.353-02-2538/2011-03 од 21.03.2012.год) и Програм управљања у складу са Законом о заштити природе („Службени гласник РС“ бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010 - испр. и 14/2016), члан 54. Нови плански документ са периодом важења 2021-2030 је израђен и тренутно је на јавном увиду. Извештај о извршењу и реализацији претходног десетогодишњег периода је у изради.

За израду Програма управљања СРП „Багремара“ за 2021. годину, прибављено је и Решење о условима заштите природе издатим од Покрајинског завода за заштиту природе (Решење бр.03-2336/2 од 25.09.2020.год.).

Програм управљања СРП "Багремара" за 2021. годину као приоритетне активности предвиђа:

- Очување и унапређење шумског станишта, односно наставак активности на ревитализацији шумских екосистема, постепену супституцију багремових састојина са дрвенастим врстама карактеристичним за храстово грабове шумске заједнице, у

складу са започетим Пројектом ревитализације шумских екосистема у СРП “Багремара“;

- Мониторинг фенофаза кукурјака од јануара месеца када се очекује његово клијање до априла месеца када биљка плононоси и формира семе (клијање, цветање, плононошење, појава семена);
- Примену интервентних мера на отклањању жбунастих врста, старих грана и лежарине након радова на обнови шуме;
- Пратити појавност и мапирати позиције других шумских зељастих врста едификатора аутохтоних шума (*Corydalis*, *Physalis*, *Dyopteris* и др.);
- Наставак рада на изради хербаријума СРП “Багремара“ са Покрајинским заводом за заштиту природе;
- Усклађивање привредних делатности са пословима заштите (шумарство, ловство, пољопривреда, туризам);
- Сузбијање и уклањање инвазивних биљних врста у случају њихове појаве;
- Опремање чуварске службе;
- Одржавање едукативне стазе у дужини 2000m и новопостављеног мобилијара и инфо табли;
- Сарадња са међународним, републичким, покрајинским и локалним установама, стручним и научним институцијама, корисницима заштићеног подручја, управљачима осталих заштићених подручја, Општином Бачка Паланка, локалним становништвом и удружењем грађана у складу са могућностима и потребама.

РЕКАПИТУЛАЦИЈА ПЛАНИРАНИХ ПРИХОДА И РАСХОДА ЗА 2021. ГОД.

РЕКАПИТУЛАЦИЈА ПЛАНИРАНИХ ПРИХОДА ЗА 2021.						
Извори финасирања	Буџет РС	Сопствени приходи	Буџет јединице локалне самоуправе	Приходи од донација, поклона и помоћи	Приход остварен по основу Одлуке о накнадама	Укупно
СРП „КОВИЉСКО - ПЕТРОВАРАДИНСКИ РИТ“	4.277.005,00	6.000.000,00	0,00	0,00	300.000,00	10.577.005,00
СРП „ГОРЊЕ ПОДУНАВЉЕ“	1.880.000,00	100.000,00	0,00	0,00	5.500.000,00	7.480.000,00
СРП „БАГРЕМАРА“	102.000,00	3.000.000,00	0,00	0,00	200.000,00	3.302.000,00
СРП „ОБЕДСКА БАРА“	13.190.000,00	13.000.000,00	0,00	7.000.000,00	1.650.000,00	34.840.000,00
СРП „ДЕЛИБЛАТСКА ПЕШЧАРА“	1.750.000,00	20.124.096,36	0,00	0,00	2.230.455,13	24.104.551,49
Укупно планирани приходи	21.199.005,00	42.224.096,36	0,00	7.000.000,00	9.880.455,13	80.303.556,49

РЕКАПИТУЛАЦИЈА ПЛАНИРАНИХ РАСХОДА ЗА 2021.						
Извори финасирања	Буџет РС	Сопствени расходи	Буџет јединице локалне самоуправе	Донације, поклона и помоћи	Одлука о накнадама	Укупно
СРП „КОВИЉСКО - ПЕТРОВАРАДИНСКИ РИТ“	4.277.005,00	21.772.872,60	0,00	0,00	0,00	26.049.877,60
СРП „ГОРЊЕ ПОДУНАВЉЕ“	1.880.000,00	9.905.000,00	0,00	0,00	5.500.000,00	17.285.000,00
СРП „БАГРЕМАРА“	102.000,00	16.016.672,47	0,00	0,00	0,00	16.118.672,47
СРП „ОБЕДСКА БАРА“	13.190.000,00	13.485.000,00	0,00	7.000.000,00	1.650.000,00	35.325.000,00
СРП „ДЕЛИБЛАТСКА ПЕШЧАРА“	1.750.000,00	20.124.096,36	0,00	0,00	2.230.455,13	24.104.551,49
Укупно планирани расходи	21.199.005,00	81.303.641,43	0,00	7.000.000,00	9.380.455,13	118.883.101,56